42- RÜ'YA BAHSI
1- Peygamber (Sallallahü Aleyhi ve Sellem)'in : «Beni Rü'yada Gören Hakikkaten Görmüstür> Hadisi Babi
2- Uyku Halinde Seytanin Kendisiyle Oynadigini Haber Vermeme Babi
3- Rü'ya Tabiri Hakkinda Bir Bab
Bu Hadisten Çikarilan Hükümler:
4- Peygamber (Sallallahü Aleyhi ve Sellem)'in Rü'yasi Babi
Bu Hadisten Çikarilan Hükümler:
Bu Hadisten Çikarilan Hükümler:

42- RÜ'YA BAHSI

1- (2261) Bize Amru'n-Nâkid ile Ishâk b. Ibrahim ve Ibni Ebî Örae hep birden Ibni Uyeyne'den rivayet ettiler. Lâfiz Ibni Ebî Ömer'indi; (Dediler ki) : Bize Süfyan Zührî'den, o da Ebû Seleme'den, naklen rivi yet etti. Söyle demis : Rü'ya görüyordum. Ondan sitmalaniyor, yalniz öi tünmüyordum. Nihayet Ebû Katâde'yö rastladim da bunu ona söyledin Ebû Katâde söyle dedi: Ben Resûlüllah (Sallallahü Aleyhi ve Sellem)'i:
«Rü'ya Allah'dandir. Hulm ise seytandandir. Biriniz hoslanmadigi b düs görürse sol tarafina üç defa tükürsün ve onun serrinden Allah'a sigti sin. Çünkü o düs kendisine asla zarar verecek degildir.» buyururken isittim.

(...) Bize ibni Ebî Ömer de rivayet etti. (Dedi ki) : Bize Süfyan, Talha ogullarinin azatlisi Muhammed b. Amr b. Alkame'den, onlar da Ebu Seleme'den, o da Ebu Katade'den, o da Peygamber (Sallallahü Aleyhi ve Sellem)'den bu hadisin mislini rivayet etti. Ama bunlarin hadisinde Ebu Seleme'nin:
<Ben rü'ya görüyor, ondan sitmalaniyordum. Yalniz örtünmüyordum. >Dedigini anmamistir.

(...) Bana Harmele b. Yahya da rivayet etti. (Dedi ki) : Bize Ibni Vehb haber verdi. (Dedi ki) : Bana Yûnus haber verdi. H.
Bize Ishâk b. Ibrahim ile Abd b. Humeyd dahî rivayet ettiler. (Dediler ki) : Bize Abdürrezzak haber verdi. (Dedi ki) ; Bize Ma'mer haber verdi.
Her iki râvi Zührî'den, bu isnadla rivayette bulunmuslardir. Onlarin hadîsinde ondan sitmalaniyordum cümlesi yoktur. Yûnus'un hadîsinde : «Uykusundan kalktigi vakit sol tarafina üç defa tükürsün.» ziyâdesi vardir.

2- (...) Bize Abdullah b. Mesleme b. Ka'neb rivayet etti. (Dedi ki) : Bize Süleyman (yâni tbni Bilâl) Yahya b. Saîd'den rivayet etti. (Demis ki) : Ben Ebû Seleme b. Abdirrahman'i sunu söylerken isittim : Ben Ebû Katâde'yi sunu söylerken isittim: Ben Resûlüllah {Sallallahü Aleyhi ve Sellem)
«Rü'ya Allah'dandir. Hulm Ise seytandan. Biriniz hoslanmadigi bir sey görürse, üç defa sol tarafina tükürsün! Çünkü o kendisine asla zarar verecek degildir.» buyururken isittim.
Râvi demis ki: Ben rü'yayi Üzerine bir dagdan daha agir görüyordum. Bu hadîsi isittim Isiteli artik ona aldiris etmiyorum.

(...) Bize bu hadîsi Kuteybe ile Muhammed b. Rumh, Leys h. Sa'd'dan rivayet ettiler. H.
Bize Muhammed b. Müsenna dahî rivayet etti. (Dedi ki) : Bize Abdül-Vehhab (yâni Es-Sekafî) rivayet etti. H.
Bize Ebû Bekr b. Ebî Seybe de rivayet etti. (Dedi ki) : Bize Abdullah b. Nümeyr rivayet etti. Bu râvilerin hepsi Yahya b. Said'den bu isnadla rivayette bulunmuslardir. Sekaiî'nin hadîsinde : «Ebû Seleme dedi ki: Ben rü'ya. görüyordum.» Leys ile îbnü Nümeyr'in hadîsinde Ebû Seleme'nin (bundan sonra) hadîsin nihayetine kadar olan sözü yoktur. Itni Rumh bu hadîsin rivayetinde :
«Üzerinde bulundugu yandan öbür yana dönsün.» cümlesini ziyâde etmistir.

3- (...) Bana Ebu't-Tâhir de rivayet etti. (Dedi ki) : Bize Abdullah b. Vehb haber verdi. (Dedi ki) : Bana Amr b. Haris, Abdürrahim b. Sa-îd'den, o da Ebû Seleme b. AbdIrrahman'dan, o da Ebû Katâde'den, o da Resûlülîah (Sallailahü Aleyhi ve Sellem)den naklen haber verdi ki:
«Salih rü'ya Allah'dan, kötü rü'ya 'se seytandandir. Imdi her kim bir rü'ya görür de onun bîr seyinden hoslanmazsa sol tarafina tükürsÜn ve seytandan Allah'a siginsin! Bu rü'ya ona zarar vermez. Onu kimseye söylemesin. Sayet iyi rü'ya görürse sevinsin. Sevdigi kimselerden baska kimseye söylemesin!» buyurmuslar.

4- (...) Bize Ebû Bekr b. Hallâd El-Bâhili ile Ahmed b. Abdillah b. Hakem rivayet ettiler. (Dediler ki) : Bize Muhammed b. Ca'fer rivayet etti. (Dedi ki) : Bize Su'be Abdurabbih b. Saîd'den, o da Ebû Seîeme'den naklen rivayet etti. Ebû Seleme söyle demis : Rü'ya görürsem bu rü'ya beni hasta ediyordu. Nihayet Resûlüllah (Sallallahü Aleyhi ve Sellem)'i söyle buyururken isittim :
«Salih rü'ya Allah'dandir. Biriniz sevdigi bir sey görürse onu sevdigi bir kimseden baskasina söylemesin. Hoslanmadigi bir sey görürse sol tarafina üç defa tükürsün de seytanin ve rü'yanin serrinden Allah'a siginsin. Onu kimseye söylemesin! Çünkü o kendisine zarar vermez.»

5- (2262) Bize Kuteybe b. Saîd rivayet etti. (Dedi ki) : Bize Leys rivayet etti. H.
Bize Ibni Rumh da rivayet etti. (Dedi ki) : Bize Leys Ebu'z-Zübeyr'-den, o da Câbir'den, o da Resûlüllah (Sallallahü Aleyhi ve SeHem)'den naklen haber verdi ki:
«Bîriniz hoslanmadigi bir rü'ya görürse, sol tarafina üç defa tükürsün ve seytandan Dç defa Allah'a siginsin! Bulundugu yandan da öbür yana dönsün!» buyurmuslar.
Ebû Katade rivayetini Buhârî «Kitâbü't-Ta'bir» ve «Kitabü't-Tib»'da; Ebû Dâvûd, Tirmizî ve Nesâî «Rü'ya» bahsinde; Ibni Mâce «Kitâbü'd-Diyât»'da muhtelif râvilerden. tahrîc etmislerdir.
Rü'ya ile Hulm ikisi de uyuyan kimsenin gördügü düs mânâsina gelirse de ekseriyetle güzel düslere rü'ya, korkunç ve çirkin olanlarina huim denilmek âdet olmustur. Bundan dolayi hadîste tesrik izafeti kabilinden rü'ya Allah'a izafe edilmis, hulm ise seytana nisbet olunmustur.
Imara Mâziri diyor ki: «Ehli sünnetin rü'ya hakkindaki mezhebine göre; Allah Teâlâ uyanik kimsenin kalbinde yarattigi gibi uyuyan kimsenin kalbinde de bir takim inançlar halkeder. Allah diledigini yapar. Ona uyku veya uyaniklik mâni olamaz. Bu inançlari halkettigi vakit her halde bunlari baska bir defa halkedecegi yahut halketmis oldugu bir takim seylere alâmet yapar. Meselâ uyuyanin kalbinde uçmayi halkederse bundaki en fazla mânâ o kimsenin oldugunun hilâfina bir sey itikad etmis olmasidir. Ve bu itikad baskasina alâmet olur. Nasil ki: Teâlâ hazretleri bulutu yagmura alâmet olmak üzere halketmistir. Bütün görülenler Allah'in halkettigi seylerdir. Lâkin rü'yayi ve baska seylere sevinç alâmeti olarak yarattigi itikadlari seytani orada bulundurmadan yaratir; zararli seylere alâmet olanlari seytanin huzurunda yaratir. Böylece bunlar mecazen seytana nisbet edilirler. Iste Peygamber (Sallallahü Aleyhi ve Sellem)'in :
«Rü'ya Allah'dandir, hulm ise seytandan sözünün mânâsi budur. Yoksa seytan bir sey yapar mânâsina degildir. Binâenaleyh sevilen düsün adi rü'yar sevilmeyenin adi da hulmdür.»
Resûlüllah (Satlallahü Aleyhi ve Sellem) 'in :
«Çünkü o düs kendisine asla zarar verecek degildir.» sözünden mu-rad: Allah Teâlâ üç defa sol tarafina tükürüp serrinden Allah'a siginmayi o kimsenin korktugundan kurtulup, selâmete ermesine sebep halketmistir. Nitekim sadakayi da mali korumak ve belâyi defetmek için sebep halketmistir, demektir. Binâenaleyh bu rivayetlerde zikredilen hususu toplayip hepsiyle amel etmek gerekir. Bir kimse korkunç bir rü'ya gördü mü eûzü çekerek sol tarafina üç defa tükürmeli bulundugu taraftan öbür yana dönmeli, hatta iki rekât namaz kilmalidir. Bu suretle rü'ya hakkinda rivayet edilen bütün hadîslerle amel etmis olur. Maamafih hadîslerdeki-nin bâzisiyle amel etmek dahî biiznillah zarari def etmek için kâfidir.
Kaadî lyâz diyor ki: «Üç defa üfürme emri gördügü kötü rü'yada hazir bulunan seytani kogmak, onu tahkir ve

rezil etmek içindir. Sol tarafa tükürmek de solun sevilmeyen kir ve paslar mahalli olmasindandir. Sag bunun aksinedir. Kötü rü'yanin kimseye söylenmemesinin sebebine gelince ihtimal te'vil eden kimse onun gördügü sekilde tefsir eder de Allah'in takdiri ile öylece vuku bulur diyedir...
Güzel rü'yanin sevdigi kimseden baskasina söylenmemesine gelince bunun sebebi de sudur : Bu rü'yayi hoslanmadigi bir kimseye ta'bir ettirirse çekemedigi için kötüye yorabilir. Ve rü'ya o sifatla zuhur edebilir. Gören dahî kötü te'vîli isitir isitmez üzülür, mahzun olur.»

6- (2263) Bize Muhammed b. Ebî Ömer El-Mekkî rivayet etti. (Dedi ki) : Bize Abdü'l-Vehhab Es-Sekaîî, Eyyûbu Sahtiyânî'den, o da Muhammed b. Sîrîn'den, o da Ebû Hüreyre'den, o da Peygamber (Sallaliahü Aleyhi ve Sellem)'âzn naklen rivayet etti. Söyle buyurmuslar:
«Zaman yaklasinca müslümanin rü'yasi hemen hemen yanlis çikmayacaktir. Sîzin en dogru rü'ya göreniniz, en dogru söyleyeninizdir. Hem müslümanin rü'yasi Peygamberligin kirkbes cüz'ünden bîr cüz'dür. Rü'ya üç kisimdir : BIri sâlih rü'ya olup Allah'dan müjdedir, digeri seytanin verdigi üzüntüdür. Üçüncüsü kisinin kendi kendine konustugu seylerdendir. Biriniz hoslanmadigi bir sey görürse hemen kalkîp namaz kilmali, onu kimseye söylememelidir.»
Râvi diyor ki: «Rü'yada köstegi severim, bukagidan hoslanmam. Köstek dinde sebat demektir.» dedi. Ama bu söz hadîste var midir, yoksa onu Ibni Sîrîn mi söyledi bilmiyorum.

(...) Bana Muhammed b. Râfi’de rivayet etti. (Dedi ki) : Bize Abdür-rezzâk rivayet etti. (Dedi ki) : Bize Ma'mer, Eyyûb'dan bu isnadla haber verdi. Bu hadîste râvi sunu da söylemistir : «Ebû Hüreyre dedi ki: Köstek hosuma gider. Ama bukagidan hoslanmam. Köstek dinde sabittir. Peygamber (Sallaliahü Aleyhi ve Sellem):
«Mü'minin rü'yasi peygamberligin kirkalti cüz'ünden bir cüz'dür.» buyurdular.

(...) Bana Ebu'r-Rabi' rivayet etti. (Dedi ki) : Bize Hammad (yâni Ibni Zeyd) rivayet etti. (Dedi ki) : Bize Eyyûb Ile HIsam, Muhammed'-den, o da Ebû Hüreyre'den naklen rivayet ettiler. Söyle demis: Zaman yaklasinca...
Râvi hadîsi nakletmis fakat, bu hadîste Peygamber (Saltallahü Aleyhi ve Sellemyi anmamistir.

(...) Bize bu hadîsi Ishâk b. Ibrahim de rivayet etti. (Dedi ki) : Bize Muâz b. Hisam haber verdi. (Dedi ki) : Bize babam Katâde'den, o da Muhammed b. Sîrîn'den, o da Ebû Hüreyre'den, o da Peygamber (Sallaliahü Aleyhi ve Sellem) 'den naklen rivayet etti. Ve bu hadîse : «Bukagidan hoslanmam...» sözünü cümlenin tamamina kadar katti:
«Rü'ya peygamberligin ktrk alti cüz'ünden bir cüz'dür.» ifâdesini anmadi.

7- (2264) Bize Muhammed b. Müsenna ile Ibni Bessâr rivayet ettiler. (Dediler ki) : Bize Muhammed b. Cafer ile Ebû Dâvud rivayet et tiler. H.
Bana Züheyr b. Harb da rivayet etti. (Dedi ki) : Bize Abdurrahman b. Mehdi rivayet etti.
Bu râvilerin hepsi Su'be'den rivayet etmislerdir. H.
Bize Ubeydullah b. Muâz dahî rivayet etti. Lâfiz onundur. (Dedi ki) : Bize babam rivayet etti. (Dedi ki) : Bize Su'be, Katâde'den, o da Enes b. Mâlik'den, o da Ubâde b. Sâmid'den naklen rivayet etti. Ubâde söyle demis: Resûlüllah (Sallallahü Aleyhi ve Sellem):
«Mü'minin rü'yasi peygamberligin kirk alti cüz'ünden bir cüz'dür.» buyurdular.

(...) Bize Ubeydullah b. Muâz da rivayet etti. (Dedi ki) : Bize babam rivayet etti. (Dedi ki) : Bize Su'be, Sabit El-Bünânî'den, o da Enes b-Mâlik'den, o da Peygamber (Sallaltahü Aleyhi ve Stf/temJ'den naklen bunun mislini rivayet etti.

8- (2263) Bize Abd b. Humeyd rivayet etti. (Dedi ki) : Bize Abdür-rezzâk haber verdi. (Dedi ki) : Bize Ma’mer, Zührî'den, o da Ibni Müseyyeb'den, o da Ebû Hüreyre'den naklen haber verdi. Söyle demis: Resûlüllah (Saüalianü A leyhi ve Selîem):
«Gerçekten mü'minin rü'yasi peygamberligin k:rk alti cüz'ünden bir cüz'dür.» buyurdular.

(...) Bize Ismail b. Halil de rivayet etti. (Dedi ki) : Bize Ali b. Müs-hir, A'mes'den naklen haber verdi. H,
Bize Ibni Nümeyr de rivayet etti. (Dedi ki) : Bize tabam rivayet etti. (Dedi ki) : Bize A'mes Ebû Sâlih'den, o da Ebû Hüreyre'den naklen rivayet etti. Söyle demis: Resûlüllah (Sallallahü Aleyhi ve Sellem):
«Müslüman rü'yasini kendi görür. Yahut onun için görülür.» buyurdu.
Ibni Müshir'in hadîsinde : <Sâlih rü'ya peygamberligin kirk alti cüz'ünden bir cüz'dür.» denilmistir.

(...) Bize Yahya b. Yahyâ da rivayet etti. (Dedi ki) : Bize Abdullah b. Yahya b. Ebî Kesir haber verdi. (Dedi ki) : Babami soyie derken isittim: Bize Ebû Seleme, Ebû Hüreyre'den, o da Resûlüllah (Sallallahü Aleyhi ve Sellem)'den naklen rivayet ettî:
«Salih bir kimsenin rü'yasi peygamberligin kirk alti cüz'ünden bir cüz'dür.» buyurmuslar.

(...) Bize Muhammed b. Müsennâ da rivayet etti. (Dedi ki) : Bize Osman b. Ömer rivayet etti. (Dedi ki) : Bize Ali (yâni Ibni Mübarek) rivayet etti, H.
Bize Ahmed b. Münzir de rivayet etti. (Dedi ki) : Bize Abdü's-Samed rivayet etti. (Dedi ki) : Bize Harb (yâni Ibni Seddat) rivayet etti.
Her iki râvi Yahya b. Ebî Kesîr'den bu isnadla rivayette bulunmuslardir.

(...) Bize Muhammed b. Râü' de rivayet etti. (Dedi ki) : Bize Ab-dürrezzak rivayet etti. (Dedi ki) : Bize Ma'mer Hemmam b, Münebbih'-den, o da Ebû Hüreyre'den, o da Peygamber (Sallallahü Aleyhi ve Sellem) den naklen Abdullah b. Yahya b. Ebî Kesîr'în babasindan rivayet ettigi hadis gibi rivayette bulundu.

9- (2265) Bize Ebû Bekr b. Ebî Seyhe rivayet etti. (Dedi ki) : Bize Ebû Üsâme rivayet etti. H.
Bize Ibni Nümeyr dahî rivayet etti. (Dedi ki) : Bize babam rivayet etti.
Her iki râvi demisler ki : Bize Ubeydullah, Nâfi'den, o da Ibni Ömer'den naklen rivayet etti. Söyle demis: Resûlüllah (Sallallahü Aleyhi ve Sellem):
«Salih rü'ya peygamberligin yetmis cüz'ündeii bir cüz'dür.» buyurdular.

(...) Bize bu hadîsi Ibni Müsennâ ile Ubeydullah b. Said dahî rivayet ettiler. (Dediler ki): Bize Yahya, Ubeydullah'dan bu isnadla rivayette bulundu.

(...) Bize bu hadîsi Kuteybe ile Ibni Rumh dahî Leys b. Sa'd'dan rivayet ettiler. H.
Bize îbni Râfi' de rivayet etti. (Dedi ki) : Bize Ibni Ebî Füdeyk rivayet etti. (Dedi ki) : Bize Dahhâk, (yâni Ibni Osman) haber verdi.
Her iki râvi Nâfi'den bu isnadla rivayette bulunmuslardir. Leys'in hadîsinde: «Nâfi' dedi ki: Zannederim Ibni Ömer: Peygamberligin yetmis cüz'ünden bir cüz'dür dedi.» ifâdesi vardir.
Bu hadîsi Buhârî, Tirmizî ve Nesâî «Ta'bîrir-Rü'ya» bahsinde tahrîc etmislerdir.
Hattâbî ve diger bazi ulemânin beyânina göre zamanin yaklasmasindan murad gece ile gündüzün müsâvî olmasidir. Bâzilari: «Bundan murad kiyametin yaklasmasidir.» demislerdir. Birinci tefsir rü'ya ile mesgul olmayanlara göre daha meshurdur. Fakat ikinci tefsiri te'yid eden hadîs vardir.
«Sizin en dogru rü'ya göreniniz, en dogru soyleyeninizdir.» cümlesinin zahiri mutlak ise de KaadîIyâz bazi ulemânin : «Bu âhir zamanda ilim kalktigi; ulemâ, sulehâ ve gerek sözünden, gerek amelinden istifâde edilecek

kimse kalmadigi zaman bir ta'viz ve tenbih olmak üzere görülecektir.» dediklerini hikâye etmistir. Hadîsin mutlak mânâda olmasi daha akla yakindir. Çünkü dogru söylemeyen bir kimsenin rü'yasmda da bozukluk olur.
Babimiz rivayetlerinde sâlih rü'yanm peygamberligin cüzlerinden oldugu üç âdetle bildirilmektedir. Bunlarin en meshuruna göre rü'ya peygamberligin kirk alti cüz'ünden bir cüz'dür. ikinciye göre kirk bes, üçüncüye göre yetmis cüz'ünden bir cüz'dür. Müslim 'den baskalarinin rivayetlerinde cüz sayilari daha da degismektedir. Meselâ : Ibnü Abbâs (Radiyaîiahu anh) 'm bir rivayetinde «Peygamberligin kirk cüz'ünden bir cüzü»; El-Abbâs'm rivayetinde «Elli cüz'ünden bir cüzü»; Ibni Ömer rivayetinde «Yirmialti cüz'ünden bir cüzü»; Ubâde rivayetinde : «Kirk dört cüz'ünden bir cüz'üdür» denilmektedir. Tâberi bu ihtilâfin rü'yayi görenlerin muhtelif olmasindan ileri geldigine isaret etmistir. Sâlih mü'minin rü'yasi peygamberligin kirk alti cüz'ünden bir cüz, fâsikin rü'yâsi ise yetmis cüz'ünden bir cüz olur. Bâzilarina göre bu ihtilâftan murad: Gizli rü'yalar v«tmis cüz'den bir cüz, asikâr (açik) rü'yalar kirk alti cüz'den bir cüz'dür demektir. Bir takimlari da söyle demislerdir : «Peygamber (Sallallahü Aleyhi ve Sellem)'e yirmi üç sene vahiy geldi. Bu yirmi üç senenin on üçü Mekke'de, onu Medine'de geçti. Daha önce alti ay vahyi rü'yada görmüstü. Bu alti ay kirk alti (alti ayin) bir cüz'üdür.»
Ma'zirî diyor ki: «Ulemâdan bâzilari rü'yalarin peygamberlikle hâsil olan ve o sayede temyiz edilen seylere kirk altida bir cüz nisbetinde benzerligi oldugunu söylemislerdir. Bâzilari birinciye (yâni alti ay rü'ya meselesine) itiraz etmis. Resûlüllah (Saüalîahü Aleyhi ve Sellem) 'in peygamberlik gelmezden Önce vahyi tam alti ay rü'yada gördügü sabit olmamistir. Bir de Peygamber olduktan sonra birçok rü'yalar görmüstür. Bunlar da alti aya katilinca nisbet degisir, demislerdir. Bu ikinci itiraz bâtildir. Çünkü vahyden sonraki rü'yalar melek vâsitasiyle olmustur ki; bunlar vahiy de dâhil olup ayrica hesaba katilmazlar.»
Hattâbî de sunlari söylemistir: «Bu hadîs rü'ya meselesini te'-kid ve onun mertebesini tahkikdir. Rü'yanm peygamberlik cüzlerinden bir cüz olusu peygamberlere mahsustur. Baskalari hakkinda böyle bir sey yoktur. Peygamberlere uyanikken nasil vahiy gelirse uyku hâlinde de gelirdi. Ulemâdan bâzilarina göre bu hadîsin mânâsi rü'ya peygamberlige muvafik olarak görülür. Çünkü rü'ya peygamberlikten kalan bir cüz'dür demektir.»
«(Rü'yada) köstek (görmey) i severim, bukagidan hoslanmam.» cümlesi hakkinda ulemâ sunlari söylemislerdir : «Köstek görmeyi sevmesi, köstek ayaklara takildigi içindir. Bu da günahlardan, kötülüklerden ve bilûmum bâtil seylerden vazgeçmeyi gösterir. Bukagiya gelince : Onun yeri boyundur. Hem bukagi Cehennemliklerin sifatidir. Teâlâ Hazretleri Yâsîn Sûresinde:
«Biz onlarin boyunlarina bukagi vuracagiz.» Baska bir yerde de :
«Boyunlarina bukagilar vuruldugu vakit.» buyurmustur. Tâbir ulemâsi ise bu cümledeki iki sözü derecelere ayirmis ve : «Uyuyan kimse mescidde veya hayirli bir kalabalik içinde yahut güzel bir halde ayaklarina köstek vuruldugunu görürse bu onun iyi halde sebatina delildir. Söz sahibi bir kimsenin rü'yasinda onu bu sekilde görmesi de iyi halde sebatina delildir. Onu rü'yasinda bir hasta veya mahbus yahut misafir veya felâketzede bir kimse görürse görenin bulundugu halde sabit olduguna delildir. Köstekle beraber bukagida bulunmak gibi sevilmeyen bir sey de görürse bu sefer netice sevimsiz çikar. Çünkü bukagi azab göreceklerin sifatidir.
Bukagiya gelince boynuna takilmis görürse kötüdür. Maamafih ka-rîne bulundugu takdirde büyük mertebelere delâlet eder. Elleri kelepçeli görmek iyidir. Onlarin kötülüge uzanmayacaklarina delildir. Bâzan cimriligine, bazan da niyet ettigi isi yapamayacagina delil olur.» demislerdir.

1- Peygamber (Sallallahü Aleyhi ve Sellem)'in : «Beni Rü'yada Gören Hakikkaten Görmüstür> Hadisi Babi

10- (2266) Bize Ebü'r-Rabi' Süleyman b. Dâvud El-Atekî rivayet etti. (Dedi ki) : Bize Hammad (yâni Ibni Zeyd) rivayet etti. (Dedi ki) :
Bize Eyyub ile Hisam, Muhammed'den, o da Ebû Hüreyre'den naklen rivayet etti. Söyle demis: Resûlüllah (Sallallahü Aleyhi ve Sellem) i
«Her kim bent rü'yada görürse hakîkaten görmüstür. Çünkü seytan benim seklime giremez.» buyurdular.

11- (...) Bana Ebu't-Tâhir ile Harmele de rivayet ettiler. (Dediler ki) : Bize Ibni Vehfo haber verdi. (Dedi ki) : Bana Yûnus Ibni Sihab'dan naklen haber verdi. (Demis ki) : Bana Ebû Seleme b. Abdirrahman rivayet etti ki: Ebû Hüreyre söyle demis : Ben Resûlüllah (Sallallahü Aleyhi ve Sellem) 'i:
«Her kim beni rü'yada görürse uyanikken de görecektir. Yahut beni uyanikken görmüs gibidir. Seytan benim seklime giremez.» buyururken isittim.

(2267) Râvi demis ki: Ebû Seleme de sunu söyledi: Ebû Katâde dedi ki: Resûlüllah (Sallallahü Aleyhi ve Sellem):
«Beni gören gerçekten hakki görmüstür.;> buyurdular.

(...) Bana bu hadîsi Züheyr b. Harb da rivayet etti. (Dedi ki) : Bize Ya'kub b. Ibrahim rivayet etti, (Dedi ki) : Bize Zührî'nin kardesi oglu rivayet etti. (Dedi ki) : Bize amcam rivayet etti. Ve râvi iki hadîsi birden isnadlariyle tamamen Yûnus'un hadîsi gibi zikretmistir.

12- (2268) Bize Kuteybe b. Saîd rivayet etti. (Dedi ki) : Bize Leys rivayet etti. H.
Bize Ibni Rumh da rivayet etti. (Dedi ki) : Bize Leys Ebu'z-Zübeyr'den, o da Câbir'den naklen haber verdi ki: Resûlüllah (Saliaîlahü Aleyhi ve sellem):
«Her kim beni uyku hâlinde gÖrdüyse hakîkaten görmüstür. Çünkü seytanin benim suretime girmesi caiz degildir.» buyurmuslar. Bir de :
«Biriniz düs gördügü vakit kendisi ile uyku hâlinde seytanin oynadi-|gini kimseye haber vermesin!» buyurmuslar.

13- (...) Bana Muhammed b. Hatim de rivayet etti. (Dedi ki) : Bize Ravh rivayet etti. (Dedi ki) : Bize Zekeriyya b. Ishâk rivayet etti. (Dedi ki) : Bana Ebu'z-Zübeyr rivayet etti ki : Kendisi Câbir b. Abdillah'i sunu söylerken isitmis: Resûlüllah (Saliaîlahü Aleyhi ve Sellem}:
«Her kim beni uyku hâlinde görürse hakîkaten görmüstür. Çünkü seytanin bana benzemesi caiz degildir.» buyurdular.
Bu hadîsi Buhâri «Kitâbül-Ta'mr»'de; Ebû Dâvud «Ki-tâbü'l-Edeb»'de muhtelif râvilerden tahrîc etmislerdir.
Ulemâ Resûlüllah (Saliaîlahü Aleyhi ve Sellem) 'in :
«Hakîkaten beni görmüstür.» sözü üzerinde ihtilâf etmislerdir. Ibni Bâkillanî'ye göre bu sözün mânâsi: O kimsenin rü'yasi sahihtir. Karisik düsler degildir. Seytanin benzetmelerinden de degildir, demektir. Hadîsin bir rivayetinde :
«Gerçekten hakki görmüstür.» buyurmus olmasi da bunu te'yid eder. Yâni hakikî görüsle görmüstür. Bazan Peygamber (Saliaîlahü Aleyhi ve Sellem) malûm sifatlarinin aksine görünür. Meselâ: Biri onu beyaz sakalli görür. Bâzan da biri doguda, biri batida olan iki sahis ayni zamanda onu rü'yalarinda görürler.
Mâzirî, Ibni Bakilani 'nin bu tefsirini rivayet ettikten sonra sunlari söylemistir : «Bir takimlari da diyorlar ki: Hayir hadîs zahirî mânâsina göredir. Ondan murad : Peygamberimizi gören hakikati görmüstür, demektir. Bunu menedecek bir manî yoktur. Akil dahî imkânsiz görmez ki, zahirinden degismeye mecburiyet hâsil olsun.
ibni Bakillânî 'nin : «Bazan malûm sifatlarinin aksine yahut iki yerde birden görünür» sözü onun sifatlarinda hata ve o sifatlari vakiin hilâfina tasavvurdur. Bazan bir kimse hayâl ettigi bir seyi görür gibi olur. Çünkü hayâl ettigi seyin âdeta gördükleri ile baglantisi vardir. Binâenaleyh Peygamber (Saliaîlahü Aleyhi ve Sellem) 'in zati görünmüs; sifatlan görülmeyip hayâl edilmis olur. Idrak için gözlerin görmesi, mesafenin yakinligi görülen seyin yerde gömülü yahut yeryüzünde olmasi sart degildir. Sart olan yalniz onun mevcudiyetidir. Peygamber (Saliaîlahü Aleyhi ve Seliem) in zat; görünmüs; sifatlan görülmeyip hayâl edilmis olur. Idrak için gözlerin görmesi, mesafenin yakinligi görülen seyin yerde gömülü yahut yeryüzünde olmasi sart degildir. Sart olan yalniz

onun mevcudiyetidir. Peygamber (Saliaîlahü A leyhi ve Sellem) 'in cismi yok olduguna bir delil bulunamaz. Bilâkis hadîslerde onun bakî olmasini iktiza eden beyanat vardir. Bir kimse rü'yâsmda Peygamber (Saliaîlahü Aleyhi ve Sellem) in kendisine, katli haram bir kimseyi öldürmesini emir buyurdugunu görse bu hayâl edilen sifatlardan olur. Görülen sey degildir.»

Kaadî Iyâz; «Bu hadîsten murad Peygamber (Saliaîlahü Aleyhi ve Sellem)i hayâtinda malûm olan sifati yi e görmesidir. Bunun aksine görürse hakikî rü'ya degil, te'vîlî rü'ya olur.» demisse de Nevevî bu sözü zayif bulmus : «Sahih olan onu hakikaten görmesidir. Sifatinin malûm olup olmamasi bu hususta müsavidir.» demistir.

Ulemâdan bâzilarina göre Allah Teâlâ'nin insanlara hassaten Peygamber (Saliaîlahü Aleyhi ve Sellem)i dogru olarak göstermesi, seytani onun suretinde görünmekten men etmesi, uyku hâlinde onun üzerinde yalan uydurmasina mâni olmak içindir. Nitekim peygamberlerine mucize denilen hârikalari vermistir. Ve nitekim seytan uyanikken de Peygamber (Saliaîlahü Aleyhi ve Sellem)'m suretine giremez. Çünkü bu olmus olsa hakla bâtil birbirine karisir. Bu tasavvur korkusuyla Peygamberin getirdigi seylere itimat kalmazdi.

Ulemâ rü'yada Allah Teâlâ'yi görmenin caiz ve sahih oldugunda müttefiktirler. Velev ki hâline lâyik olmayan cisim sifatlariyle görünmüs olsun.- Zira görülen sey Allah'in zâti degildir. Allah Teâlâ'nm cisim sekline girmesi ve hallerinin muhtelif olmasi imkânsizdir. Peygamber (Saliaîlahü Aleyhi ve Sellem)'i görmek böyle degildir.

Ibni Bakillânî diyor ki: «Rü'yada Allah Teâlâ'yi görmek kalpte zuhur eden bir takim hâtiralardir. Bunlar gören kimse için olmus veya olacak bir takim seylere delildirler.»

«Her kim beni rü'yada görürse; uyanikken de görecektir. Yahut benî uyanikken görmüs gibidir.» cümlesi üzerinde ulemâ sunlari söylemislerdir: «Burada râvi sekketmistir. Eger hakikatte Peygamber (Saliaîlahü Aleyhi ve Sellem) beni görmüs gibidir demisse bunun mânâsi hakikaten beni görmüstür. Yahut hakki görmüstür, demektir. Böyle degil de uyanikken beni görecektir demisse bu hususta birkaç kavil vardir. Birinci kavle göre maksat onun zamaninda yasayanlardir. O zamanda yasayan bir zat rü'-yasinda Peygamber (Sallallahü Aleyhi ye Sellem)'i görürse onunla hakikatte de müserref olacak demektir. Ikinci kavle göre rü'yayi gören sahis âhi-rette uyanik halde bu rü'yamn tasdikini görecek, Peygamber (Sallallahü Aleyhi ve Sellem)'i bizzat muayene ve müsahede edecek demektir. Üçüncü kavle göre rü'yayi gören kimse âhirette Peygamber (Sallallahü Aleyhi ve Sellem)'i hususî bir sekilde ona yakin olarak görecek ve sefaatina nail olacak demektir.»

2- Uyku Halinde Seytanin Kendisiyle Oynadigini Haber Vermeme Babi

14 -(...) Bize Kuteybe b. Said rivayet etti. (Dedi ki) : Bize Leys rivayet etti. H.

Bize Ibni Rumh da rivayet etti. (Dedi ki): Bize Leys Ebu'z-Zübeyr'den, o da Câbir'den, o da Resûlüllah (SaUallahü Aleyhi ve Sellem) 'den naklen haber verdi ki, kendisine gelerek:

— Ben düsümde basimin kesildigini ve onu kovaladigimi gördüm, diyen bir bedeviyi men ederek:

«Uyku esnasinda seytamn seninle oynadigini haber verme!» buyurmuslar.

15- (...) Bize Osman b. Ebî Seybe de rivayet etti. (Dedi ki) : Bize jCerîr A'mes'den, o da Ebû Süfyân'dan, o da Câbir'den naklen rivayet etti. Câbir söyle demis: Bir bedevi Peygamber (SaUallahü Aleyhi ve Sellem) 'e gelerek:

— Yâ Resûlallah! Rü'yamda basimin vurulup yuvarlandigini, kendimin de izinden kostugumu gördüm, dedi. Bunun üzerine Resûlüllah (SaUallahü Aleyhi ve Sellem) o bedeviye:

«Uykun esnasinda seytanin seninle oynamasini âleme anlatma!» buyurdular.

Câbir demis ki: Bundan sonra Peygamber (SaUallahü Aleyhi ve Sellem)'i hutbe okurken dinledim:

«Sakin bîriniz uykusunda seytanin kendisiyle oynadigini söylemesin!» buyurdular.

16- (...) Bize Ebû Bekr b. Ebî Seybe ile Ebû Saîd El-Esecc de rivayet ettiler. (Dediler ki) : Bize Veki' A'mes'den, o da Ebû Süfyân'dan, o da Câbir'den, naklen rivayet etti. Söyle demis: Bir adam Peygamber (SaUallahü Aleyhi ve Sellemfe gelerek :

— Yâ Resûlallah! Rü'yamda basimin kesildigini gördüm... dedi. Bunun üzerine Peygamber (SaUallahü Aleyhi

ve Sellem) güldü ve :
«Seytan birinizle uykusunda oynadigi vakit onu âleme söylemesin!» tuyurdular. Ehû Bekr'in rivayetinde:
«Birinizle oynanirsa...» ibaresi vardir. Seytani anmamistir.
Mâzirî diyor ki : «Ihtimal Peygamber (Sallallahü Aleyhi ve Sellem) bu zâtin rü'yasinin karisik düslerden ibaret oldugunu vahy ile yahut rü'-yasinda buna delâlet eden bir sey ile bilmistir. Yahut rü'yacîaki bir delâlet onun seytanin verdigi üzüntü kabilinden bir mekruh oldugunu göstermistir. Tâbir âlimlerine gelince onlar kitaplarinda bas kesilmesinden söz eder; ve bunu rü'ya sahibinin içinde bulundugu nimetlerden veya mafevkinden ayrilmasina kuvvetinin elinden gidip bütün islerinde hâlinin degismesine delil sayarlar. Meger ki rü'yayi gören köle ola. Bu takdirde rü'ya onun âzâd edilecegine delâlet eder. Rü'yayi gören hasta ise sifâ bulacagina, borçlu ise borcunu ödeyecegine, haccetmemisse haccedecegine, üzüntülü ile sevinecegine, korkmussa emniyete erecegine delil olur.»

3- Rü'ya Tabiri Hakkinda Bir Bab

17- (2269) BIze Hâcib b. Velid rivayet etti. (Dedi ki) : BIze Mu-hammed b. Harb Zübeyrî'den rivayet etti. (Dedi ki) : Bana Zührî, Ubey-dullah b, AbdiIIah'dan naklen haber verdi ki, Ibni Abbâs veya Ebû Hüreyre'nin rivayetine göre bir adam Resûlüllah (Sallailahü Aleyhi ve Sellemye gelmis. H.
Bana Harmele b. Yahya Et-Tücîbi de rivayet etti. Lâfiz onundur. (Dedi ki) : Bize tbni Vehb haber verdi. (Dedi ki) : Bana Yûnus Ibni Si-hab'dan naklen haber verdi. Ona da Ubeydullah b. Abdillah b. Utbe haber vermis ki:
Ibni Abbâs bir adamin Resûlüllah (Sallailahü Aleyhi ve Seliem) e gelerek sunu söyledigini rivayet etmis:
— Yâ Resûlallah! Ben bu gece rü'yamda yag ve bal yagdiran bir bulut gördüm. Halkin da bundan elleriyle avuçladiklarini gördüm. Kimisi çok aliyordu, kimisi az. Bir de gökyüzünden yere ulasan bir ip gördüm. Senin onu alarak yükseldigini gördüm. Sonra senin ardindan onu bir adam alarak yükseldi. Sonra onu bir baska adam aldi. Onda ip koptu. Sonra onun için ipi eklediler ve yükseldi.
Ebû Bekr dedi ki:
— Yâ KesûlaÜah! Babam sana feda olsun! Vallahi bana müsaade buyurursan onu çok iyi ta'bir edecegim.
Resulü!lab (Sallailahü. Aleyhi ve Seliem):
«Onu ta'bir et!» buyurdu. Ebû Bekr :
— Bulut Islâm'in bulutudur. Yagan yag ve bal ise Kur'ân'dir, Onun lezzeti ve yumusakligidir. Insanlarin bundan avuçlamalarina gelince kimi Kur'ân'i çok ögrenir, kimi az. GÖkden yere ulasan ip ise senin üzerinde bulundugun hakdir. Onu tutuyorsun, Allah da seni onunla yükseltiyor. Bilâhare senden sonra gelen bir adam onu tutuyor ve onunla yükseliyor. Sonra ; (yine) baska bir adam onu tutuyor. Ve onunla yükseliyor. Sonra onu baska bir adam tutuyor, onda ip kopuyor. Sonra bu adam için ip ekleniyor. Ve onunla yükseliyor. Imdi babam sana feda olsun bana haber ver yâ Resûlallah, isabet mi ettim? Hatâ mi? dedi. Resûlüllah (Sallallahü Aleyhi ye Seliem):
«Bâzisinda isabet ettin; bâzisinda yanildin.» buyurdular. Ebû Bekr:
— Vallahi yâ Resûlallah! Bana illâ söyle! Hata ettigim nedir? dedi. «Yemin etme!» buyurdular.

(...) Bize bu hadîsi Ibni EM Ömer de rivayet etti, (Dedi ki) : BIze Süfyân Zührî'den, o da Ubeydullah b. AbdiIIah'dan, o da Ibni Abbâs'dan naklen rivayet etti. Söyle demis : Bir adani Uhud tarafindan ayrilarak Peygamber (Sallailahü A leyhi ve Seliem) 'e geldi ve:
— Yâ Resûlallah! Ben bu aksam rü'yada yag ve bal yagdiran bir bulut gördüm... dedi.
Râvi Yûnus'un hadîsi mânâsinda rivayette bulunmustur.

(...) Bize Muhammed b. Rafi' de rivayet etti. (Dedi ki) : Bize Abdürrezzâk rivayet etti. (Dedi ki) : Bize Ma'mer Zührî'den, o da Ubeydullah b. Abdullah b. Utfee'den, o da Ibni Abbâs veya Ebû Hüreyre'den naklen haber verdi.

Abdürrezzâk demis ki: Ma'mer bazan Ibni Abbas'dan, ba-zan da Ebû Hüreyre'den derdi, (Demis ki) : Bir adani Resûlüllah (Sailallahu AleyhiveSellem)ye gelerek:
— Ben bu gece bir bulut gördüm... dedi.
Kavi yukarkilerin hadîsi mânâsinda rivayette bulunmustur.

(...) Bize Abdullah b. Abdirrahman Ed-Dârimî dahî rivayet etti. (Dedi ki) : Bize Muhammed b. Kesîr rivayet etti. (Dedi ki) : Bize Süleyman (bu zât Ibni Kesîr'dir.) Zührî'den, o da Ubeydullah b. Abdillah'dan, o da Ibni Abbas'dan naklen rivayet etti ki: Resûlüllah (Sailallahu Aleyhi ve Sellem)"m ashabina söylediklerinden biri de su idi:
«Sizden her kim rü'ya gördüyse onu anlatsin ki, kendisine ta'bir ede-yIm.» Derken bir adam gelerek:
— Yâ Resûlallah, bir bulut gördüm... dedi.
Râvi yukarkilerin hadîsi gibi rivayette bulunmustur.
Bu hadîsi Buhârî «Kitabü't-Ta'bir»'de; Ebû Dâvud «Kitabü'l-Eynian ve'n-Nuzûr»'da; Nesâî ile Ibni Mâce «Rü-ya» bahsinde muhtelif râvilerden tahrîc etmislerdir.
Resûlüllah (Sallallahü Aleyhi ve Sellem) 'den sonra ipten tutunanlar sira ile Ebû Bekr, Ömer b. Hattâb ve Osman b. Affan (Radiyallahû anh) hazerâtidir. Hz. Osman'da ipin kopup tekrar baglandigi görülmektedir. Yâni hilâfet bagi kopmus, baskasinin eline geçmistir.
Resûlüllah (Sailallahu Aleyhi ve Sellem) 'in :
«Bâzisinda isabet ettin, bâzisinda yamldin.» sözünden murad ne oldugu ulemâ arasinda ihtilaflidir. Ibni Kuteybe ile baskalarina göre bunun mânâsi: «Tefsirinde isabet ettin; hakikî te'vüini buldun, ama ben emretmeden tefsirine sitab etmekte yamldin.» demektir. Bâzilari bu te'vîli fasit bulmuslardir. Çünkü Peygamber (Sailallahu Aleyhi ve Sellem) rü'yayi te'vîl hususunda Ebû Bekr'e izin vermisti. Onlarca Ebû Bekr ancak rü'yanin bazi yerlerini ta'bir etmeden biraktigi için hatâ etmistir. Çünkü rü'yayi gören: «Ben yag ve bal yagdiran bulut gördüm.» demisti. Ebû Bekr bunu K u r ! â n 'la onun lezzeti ve yumusakligi ile tefsir etmistir. Halbuki bu yalniz balin tefsiridir. Yagin tefsirini birakmistir. O sünnet diye tefsir edilir. Ebû Bekr'e yarasan : «Kur'ân ve sünnet» demekti. Tahâvî de bu kavle isaret etmistir.
Digerlerine göre hata Hz. Osman'in halinde olmustur. Çünkü rü'yada zikredildigine göre Hz. Osman ipten tutunmus, ip kopmustur. Bu da Osman (Radiyallahû anh) 'in kendiliginden hilâfetten hal' edildigini gösterir. Ebû Bekr ise bunu : «Osman zorla hal' edilmis ve öldürülmüs ve hilâfete baskasi geçmistir.» seklinde tefsir etmistir. Cümlenin dogru tefsiri ipin eklenmesini Osman'in kavminden baska birinin is basina geçmesine hamletmektir. Bir takimlari da hatânin ta'bir için Peygamber (Sailallahu Aleyhi ve Sellem)'den izin istemesinde oldugunu söylemislerdir.
Peygamber (Sailallahu Aleyhi ve Sellem) 'in Hz. Ebû Bekr'e: «Yemin etme!» demesi yeminini tekrarlama, çünkü söylemiyecegim, manasinadir. Bâzilari bunu düsünürsen hatâni anlarsin mânâsina almislardir.

Bu Hadisten Çikarilan Hükümler:

1- Rü'ya tâbiri caizdir. Rü'yayi ta'bir eden kimse bazan isabet, bazan hatâ edebilir. Rü'ya alel'itlak ilk ta'bir edenin dedigi gibi çikmaz. Isabet ettigi zaman onun dedigi gibi çikar.
2- Yemin eden kimsenin yemininde durmasi bir mefsedeti veya mesakkati îcâb ederse, o yemini bozmamak müstehab degildir.
3- Kaadî Iyâz'In beyânina göre kasem kelimesiyle yapilan yeminde keffâret yoktur. Çünkü Hz. Ebû Bekr sadece kasem ederim demis; fazla bir sey söylememistir. Nevevî, Kaadî 'nin sözüne sasmakta ve Hz. Ebû Bek r 'in vallahi diyerek yemin ettigini bütün «Müslim» nüshalari sarahaten naklettigini hatirlatmaktadir. Yine Kaadî 'nin beyânina göre Imam Mâlik 'e: Bir adam rü'yayi içinden serre yordugu halde agizdan hayra yorabilir mi? diye sorulmus, Imam Mâlik: Maazallah peygamberlikle oynaniyor mu? Rü'ya peygamberligin cüzîerindendir,

demistir.
4- Hadîs-i serif rü'ya ilmini Ögrenmeye ve rü'yayi sorup te'vil etmeye tesvik mahiyetindedir.

4- Peygamber (Sallallahü Aleyhi ve Sellem)'in Rü'yasi Babi

18- (2270) Bize Abdullah b. Mesleme b. Ka'neb rivayet etti. (Dedi ki) Bize Hammad b. Seleme, Sabit EI-Bünânî'den, o da Enes b. Mâlik'-den naklen rivayet etti. Enes söyle demis: Resûlülîah (Sallallahü Aleyhi ve Sellem):
Bir gece ben uyuyan kimsenin gördügü yerde kendimizi Ukbe b. Râ-fi'in evinde imisiz gördüm. Bize tbni Tâb hurmasindan hurma getirdiler. Ben bunu, yükselmenin dünyâda bizim için, âhIrerte akibetin de bizim ol-dug\ na ve dînimizin tamamlandigina yordum.» buy irdular.
l'eygamber (Sallallahü Aleyhi ve Setlem)'in rü'yâsmda gördügü hurma Ibni Tâb hurmasi nâmiyle meshurdur. Arablar-buna Rutâb- i îbni Tâb, Temrü îbni Tâb, Azk.i Ibni Tâb, Urcur u îbni Tâb isimlerini vermislerdir. Ibni Tâb, Medîne1i bir zattir. Hurma ona izafe edilmistir. Resûlülîah (Sallallahü Aleyhi ve Sellem) 'in rü'yasini dünyada yükselis diye te'vil etmesi Ibni R â f 'in evinde gördügü için tefeül yoluyla olsa gerektir. Çünkü Râfi' yüksek demektir. Dinin kemâlini de Ibni Tâb kelimesinden tefe'ül etmis olacaktir.
Bu radaki «tâbe» fiilinden : Kemâle erdi, hükümleri kararlasti, kaideleri hazirlandi mânâsi kastedilmistir.
Tabe : Aslinda güzel oldu, demektir.

19- (2271) Bize Nasr b. Alî El-Cehdamî rivayet etti. (Dedi ki) : Bana babam haber verdi. (Dedi ki) : Bize Sahr b. Cüveyriye Nâfi'den rivayet etti. Ona da Abdullah b. Ömer rivayet etmis ki: Resûlülîah (Sallallahü Aleyhi ve Sellem) söyle buyurmuslar:
«Kendimi rü'yada bir misvakla misvakianirken gördüm. Derken beni iki adam çektiler. Biri digerIndfen daha büyüktü. Ben de misvaki küçük olana verdim. Bana : Büyük, denildi. (Bu sefer) Ben de onu büyüge verdim.»
Bu hadisi Buhari «Sivak» bahsinde tahric etmistir.
Peygamber (Sallallahü Aleyhi ve Sellem)'ç misvak'i büyüge vermeyi emreden Cebrail (Aleyhisselam) 'dir. Nitekim hadisin bazi rivayetlerinde sarahaten bildirilmistir.

Bu Hadisten Çikarilan Hükümler:

1- Bir cemâatin içerisinde ikrama büyüklerden baslanir. Selâm, hos bes, mesrubat, koku v.s. hususunda da sünnet olan budur.
2- Baskasinin misvakini kullanmak mekruh degildir. Ancak kullanmazdan önce yikanmasi sünnettir.
3- Hadis-i serif misvak kullanmanin faziletine delildir.

20- (2272) Bize E&û Âmir Abdullah b. Berrad El-Es'arî ile Elû Küreyb Muhammed b. Alâ' rivayet ettiler. Lafizlari birbirine yakindir. (Dediler ki) : Bize Ebû Üsâme Büreyd'den, o da dedesi Ebû Bürde'den, o da Ebû Musa'dan, o da Peygamber (Sallallahü Aleyhi ve Sellem) 'den naklen rivayet etti. Söyle buyurmuslar:
«Rö'yâda kendimi Mekke'den hurmali bir yere hicret ediyorum gor-düm. Zanmm bu yerin Yemame yahut Hecer olacagina gitti. Bir de baktim Yesrib sehri imis. Bu rü'yamda bir kiliç salladigimi da gördüm. Kilicin basi koptu. Bir de baktim bu Uhud Harbi gününde mü'minlerin basina gelen musîbettir. Sonra onu tekrar salladim ve en güzel sekline döndü. Bir de baktim bu Allah'in getirdigi fetih ve mü'minlerin bir yere toplanmasid;r. Bu rü'yâda bir takim ineklerle Allah'in yaptiginin daha hayirli oldugunu gördüm. Bir de baktim ki bunlar Uhud gününde mü'minlerden bir cemaattir. Ve hayr Allah'in sonradan getirdigi hayir; ve Allah'in bize sonradan Bedir gününde getirdigi stdkin sevabidir.»
Bu hadîsi Buhârî «Menâkib», «Megâzi», «Alâmâtü'n-Nübüvve» ve «Ta'bir» bahislerinde; Nesâî ileIbni Mâce de

«Kitâlür-Rü'ya»'da muhtelif râvilerden tahrîc etmislerdir.
Hecer : Yemen'de bir sehirdir. Bahreyn'in payitahtidir.
Yesrib: Medine 'nin eski ismidir. Bu hususta hac bahsinde izahat geçmisti.
Ulemânin beyânina göre ResûlüIIeh (Sallallahü Aleyhi ve Sellem)in rü'-yasini bu sekilde tefsir etmesi kiliç yardimciya delâlet ettigi içindir. Çünkü bir insan düsmana kiliciyle nasil hücum eder. Baska yerlerde kiliç ogul, baba, amca veya kardes, zevce gibi seylere tefsir edilir, Bazan da me'murluga, emânete, kisinin diline ve hüccetine, bir zâlimin tasallutuna delâlet eder. Bu hükümler görende, yahut gördüsü seyde bulunan bazi mânâlara göre karine ile verilir.
Müslim 'den baskalari «Bu rü'yada bir takim inekler gördüm» cümlesine : «Kesilen inekler» kaydini ziyâde etmislerdir. Rü'yanm te'vîii de bu ziyâde ile tamam olur. Zira inekleri kesmek Uhud gazasinda sahabenin sehîd edilmeleridir.
«Allah hayirdir...» cümlesini ekseri ulemâ Allah'in sevabi daha hayirlidir. Yâni Allah'in sehidlere verdigi sevab dünyada yasamalarindan daha hayirlidir, seklinde tefsir etmislerdir.

21- (2273) Bana Muhammed b. Sehl Et-Temîmî rivayet etti. (Dedi ki) : Bize Ebu'l-Yeman rivayet etti. (Dedi ki) : Bize Suayb, Abdullah b. Ebî Hüseyin'den, naklen haber verdi. (Demis ki) : Bize Nâfi' b. Cübeyr Ibni Abbâs'dan rivayet etti. Ibni Abbâs söyle demis: Müseylemetü'l-Kezzâb Peygamber (Sallallahü Aleyhi ve Sellem) zamaninda Medine'ye geldi de: Muhammed kendisinden sonra bu isi bana birakirsa ona tâbi olurum de-meye basladi. Medine'ye kendi kavminden birçok insanlar arasinda gelmisti. Peygamber (Sallallahü Aleyhi ve Sellem) beraberinde Sabit b. Kays b.Semmas qldugu halde onun yanma geldi. Peygamber (Sallallahü Aleyhi ve Sellem) 'in elinde bir hurma dali parçasi vardi. Arkadaslarinin içindeki Müseyleme'nin basina durarak:
«Benden su parçayi istemis olsan onu sana vermem. Ben Allah'in senin hakkindaki emrine tecavüz edemem. (Bana itaattan} geri dönersen Allah mutlaka seni tepeteyecektir. Öyle zannediyorum ki sen, hakkinda bana ne gösterildi ise gösterilmis olan kimsesin. Iste Sabit benden ötürü sana cevap verecek.» buyurdu. Sonra ondan ayrildi.

(2274) îbni Abbâs demis ki: Peygamberi Sallallahü Aleyhi ve Sellem)'in : «Sen, hakkinda bana ne gösterildi ise gösterilmis olan kimsesin.»
sözünü sordum da Ebû Hüreyre bana haber verdi ki: Peygamber (Sallallahü Aleyhi ve Sellem) söyle buyurmuslar:
«Bir defa ben uyurken elimde altindan iki bilezik gördüm. Bunlarin hâli beni mesgul etti. Derken rü'yamda bana onlari üfürmem vahy edildi. Ben de üfürdüm de uçtular. Ben bunlari benden sonra çikacak iki yalanci (peygamber) diye te'vIl ettim. Bunlardan birisi San'a'nin reisi Ansi, digeri Yemame'nin reisi Müseyleme idi.»

22- (...) Bize Muhammed b. Râfi' de rivayet etti. (Dedi ki) : Bize Ahdürrezzâk rivayet etti. (Dedi ki) : Bize Ma'mer, Hemmam b. Müneb-bih'den naklen haber verdi. Hemmam: Ebû Hüreyre'nin Resûlüllah (Sallallahü Aleyhi ve Sellemyden bize rivayet ettikleri sunlardir, diyerek bir takim hadîsler rivayet etmislerdir. Bunlardan bîri de sudur : Besûlüllah (Sallallahü A leyhi ve Sellem);
«Bir defa ben uyurken bana yerin hazîneleri getirildi ve (getiren) ellerime altindan Iki bilezik koydu. Bunlar benim nazarimda büyüdüler ve beni mesgul ettiler. Bunun üzerine bana onlari üfür m e m bildirildi. Ben de üfürdüm ve gittiler. Ben bunlari aralarinda bulundugum iki yalanci : San'a'-nin reisi ile Yemame'nin reisi diye tevil ettim.» buyurdular.
Müsey1ime ile Esved'e1- Ansi ikisi de yalanci peygamberlerdendir. Müsey1ime Peygamber (Sallallahü Aleyhi ve Sellemfden sonra onun yerine geçmek sarti ile kendisine tâbi olacagini söylüyormus. Bu niyetini bildirmek üzere Medîne'ye gelmis. Peygamber (Sallallahü Aleyhi ve Sellem)m Müsey1ime'nin yanma gelmesini ulemâ muhtelif sekillerde izah etmislerdir. Bâzilarina göre müslü-man olurlar ümidiyle ve kendisine vahy olunani

bildirmek maksadiyle gerek Müsey1ime'nin, gerekse yanindakilerin gönüllerini almak için gitmistir. Bir takimlari Müsey1ime'nin gelisine mükâfat olarak gittigini söylemislerdir. Çünkü Müsey1ime uzak yerden gelmisti. Müseylime o zaman henüz müslüman görünüyordu. Küfrü irtida-dindan sonra meydana çikmistir. Baska bir hadîste de Müseylime'-nin Peygamber (Sallallahü Aleyhi ve Sellem) 'e geldigi bildirilmektedir. Su halde görüsmenin iki defa vuku bulmus olmasi ihtimâli vardir.

Peygamber (Sallallahü Aleyhi ve Sellem) 'in Müsey1im e'ye: «Ben Allah'in senin hakkindaki emrine tecâvüz edemem.» buyurmasinin mânâsi : Senin istediklerine yâni seni kendi yerime birakmaya yahut Peygamberlik vazifesinde kendime ortak yapmaya razi olamam. Razi olursam Allah'in bu husustaki emirlerine karsi çikmis sayilirim, demektir.

Bazi nüshalarda hadisin bu cümlesi:

«Sen Allah'in senin hakkindaki emrine tecâvüz edemezsin.» denilmistir. Ki: Kaadî Iyâz bunun da sahih oldugunu söyler. Mânâsi : Sen Allah'in senin hakkinda takdir ettigi hüsran ve helake karsi gelemezsin. Yahut senin hakkindaki takdir ettigi sekaveti bozamazsin, demektir. Peygamber (Sallallahü Aleyhi ve Sellem) Müseylime 'ye: Bana tâbi olmaktan geri kalirsan Allah seni tepeler demis ve onun bir mucizesi olarak Müseylime, Yemâme harbinde tepelenmistir.

Sabit b. Kays Resûlüllah (Sallallahü Aleyhi ve Sellem) 'in hatibi idi. Ona gelen hey'etlerin hatiblerine Sabit cevap verirdi. Bu sefer de onu göstermesi bundandir.

«Ben bunlari benden sonra çikacak iki yalanci (peygamber) diye te'vil ettim.» cümlesindeki çikistan murad onlarin san ve sevketlerinin meydana çikmasi yahut Peygamberlik iddialari ve muharebeleridir. Yoksa Peygamber (Sallallahü Aleyhi ve Sellem) zamaninda kendileri meydanda idi.

Resûlüllah (Sallallahü Aleyhi ve Sellem) 'e bu bilezikleri üfür diye emir buyurularak onlari üfürmesi ve uçmalari bu yalancilarin iddialarinin mah-vu müzmahü olacagina delildir. Nitekim öyle de olmustur. Bu da ~Re-sûlüllah (Sallallahü Aleyhi ve Sellem) 'in bir mûcizesidir.

«Bana yerin hazineleri getirildi.» cümlesinden murad yeryüzünün birçok beldelerini fethederek mallarim alacagim ve o yerleri kendi milk ve sultanina katacagini bildirmektedir. Bu da böylece olmustur. Bir mucizedir.

Esved-i Ansî de Yemen'de zuhur eden fitnede uyurken tepelenmistir.

23- (2275) Bize Muhammed b. Bessar rivayet etti. (Dedi ki) : Bize Vehb b. Cerir rivayet etti. (Dedi ki) : Bize babam Ebû Raca' El-Utâridî'-den, o da Semûra b. Cündep'den naklen rivayet etti. Söyle demis: Peygamber (Sallallahü Aleyhi ve Sellem) sabah namazini kildi mi yüzünü cemaata dogru çevirir ve :

«Sizden biriniz dün aksam rü'ya gördü mü?» diye sorardi.

Bu hadîs zevalden önce bile dün aksama Arapça bâriha denilecegine delildir. Ulemâdan Sa'1eb ile diger bâzilari bâriba kelimesinin ancak zevalden sonra kullanilabilecegini söylemislerdir. Nevevî: «Ihtimal bunlar kelimenin hakikatini kasdetmislerdir. Bu o kelimenin mecazen zevalden Önce kullanilmasina mâni degildir. Böylece hadisi mecaza hamletmis olurlar. Aksi takdirde mezhebleri bu hadîsle bâtil olur.» diyor.

Bu Hadisten Çikarilan Hükümler:

1- Imamin selâm verdikten sonra cemaata karsi dönmesi müste-jtiabdir,

2- Rü'ya gören olup olmadigini sormak ve günün evvelinde acele te'vîline kosmak bu hadîsle rnüstehabdir. Bir de zihin henüz dünya islerine dagilmamis, rü'yayi gören de ara uzamadigi için henüz rü'yayi karistirmamistir, Rü'yada hayra tesvik gibi acelesi müstehab olan seyler de bulunabilir.

3- Sabah namazindan sonra ilim ve rü'ya tâbiri gibi seyler hususunda konusmak mubahtir.

4- îlim veya baska bir is için kibleye arka çevirerek oturmak mubahtir.